

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Quanam specie peccam peccat, qui cum impedimento copulam
habet, vel matrimonium init.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

CAPVT XV.

Impedimentum XIV.

ABSENTIA PAROCHI, ET TESTIVM.

De hoc agam, Deo favente, infra commodius tr. 4.
De hoc per totum.

CAPVT XVI.

De Impedimentis solum impedientibus
Matrimonium.

ERant hæc olim duodecim his versibus comprehensa.

*Ecclesia vetitum, nec non Tempus feriatum,
Aque Cathecismus, sponsalia, inigito votum,
Impedim fieri, permittunt facta teneri.
Incestus, Raptus sponsa, mors mulieris,
Susceptor propria sobolis, mors presbyteralis,
Vel, si paniceat solemniter, aut Monachem
Accipiat, prohibent hac coniugium sociandum.*

Cum his ergo illicitè contrahatur Matrimonium, sed valide. Ita Sanch. l. 7. d. 17. & communiter. Nunc partim à Tridentino, partim à consuetudine legitime usurpata, reducta sunt ad quatuor, nam propterea solum hæc explicabo. Illa cætera videat Lector apud Doctores passim. Hæc autem quatuor (quorum duo sunt impedimenta admodum limitata) hoc versu comprehendere, in gratiam Titulorum, volui.

Sacratum tempus, Vetitum, Sponsalia, votum.

SACRATVM TEMPVS.

1. Tridentinum sess. 24. c. 10. de Reform. matr. limitans Canones antiquos solum prohibet (sub qua culpa suo loco dicam infra trall. 7. de solemn. matr. c. 4. §. 4.) ne ab adventu Domini usque ad Epiphaniam, & à die Cinerum usque ad Dominicam in Albis inclusivè celebrentur Benedictiones solemnes Matrimonii, & solemnes inductiones Sponsæ ad domum Sponsi cum multis lætitiæ signis. Non ergo prohibet iniri Matrimonia, vel contractas denunciations fieri, vel privatas Traductiones Sponsæ ad Sponsi domum: vide Sanch. lib. 7. de matr. c. 6. §. 6. Pont. lib. 6. c. 7. Et habetur. C. Fina de Clan. de lina Dispensatione, id, quod indicavi, dum dixi modo, hoc impedimentum esse valdè limitatum.

VETITVM.

3. Quando Episcopus, vel etiam Parochus, ut notat Sanchez, C. 1. de matr. contra Interd. Eccles. Vide Cartarum decif. 23. alique, graviter alicui prohibent etiam extra iudicium, ne Matrimonium tunc contrahatur, sed differatur ob aliquam rationabilem causam, puta, ut interim cognoscatur de aliquo impedimento dirimentis, vel, ut rixæ, & discordiæ componantur, &c. licet valide, illicitè tamen graviter, contrahunt Matrimonium, & debet index Ecclesiasticus, C. 1. de matr. contra Interd. Eccles. Vide Cartar. Decif. 23. poenam arbitriam non obediens infligere.

4. Excommunicatus, sive Majori, sive Minori excommunicatione, cum interdictus sit, ut dicemus in trall. de Excommunicatione, recipere Sacramenta, illicitè etiam recipiet Matrimonium, licet valide, ut ibidem explicabimus.

5. Tempore autem interdicti prohibet quidem sunt Benedictiones Matrimonii, non tamen ipsius Matrimonii contractio, ut item dicemus cum de Interdicto.

Ex dictis vides, quam merito dixerim, hoc impedimentum esse limitatum, ac diminutum.

Part 111.

SPONSALIA.

6. Hoc tertium enim vero, ut & quartum, sunt impedimenta licet solum impedientia, absoluta tamen, & non limitata.

Si quis ergo cum aliqua persona contraxit sponsalia, illicitè Matrimonium contrahet cum quacumque alia, nisi fortè antea, sponsalia priora, legitime, dissolvantur: valdè tamen dictum Matrimonium per verba de presenti contrahet, quia hoc impedimentum solum impedit, non dirimit Matrimonii contractionem.

Est autem de iure naturæ hoc impedimentum: quilibet enim debet stare promissis in contractibus onerosis, Verum de sponsalibus infra valdè plura dicenda sunt.

VOTVM.

7. Hic nequaquam agimus de Voto solemnī Castitatis incluso in Professione Religiosa, vel Sacerdotio: illud enim impedimentum dirimens est iuxta ea, quæ nuper vidimus, sed de Voto Castitatis simpliciter nostra præsens est locutio, quod impedimentum est solum impediens, quodque quatuor sub se peculiariter vota comprehendit, quorum aliqua directè, aliqua indirectè Castitatem requirunt, & opponuntur Matrimonio, non quæ illud invalidum reddunt, sed illicitum. Sunt autem ea. Votum simplex Castitatis, Votum non ducendi uxorem, seu vitam celibem agendi. Votum ingrediendi Religionem. Votum suscipiendi Ordinem Sacrum. Est autem hoc impedimentum de iure naturæ, quilibet enim obligatur, vota quæ Deo promittit adimplere.

CAPVT XVII.

Aliquot quæstiones pertinentes universales ad
predicta impedimenta.

QVÆSTIO PRIMA.

§. 1. Quam specie peccati peccet, qui cum impedimento dirimente copulam habet, vel Matrimonium contrahat.

1. Hinc peccare mortaliter, dictum est sapienter tunc, si Lector cupit, equanimitè peccati species Claritatis gratia sequentibus quatuor dictis huic desiderio faciam satis.

2. Dictum primum. Si duæ personæ non coniugatae, vir scilicet, & mulier nullo impedimento dirimente affecti copulam habeant, ea specie malitiæ peccant quod affert ex se peccatum, quod committunt, v. g. duæ personæ libere non consanguineæ peccabunt sola fornicationis specie.

3. Dictum secundum. Adveniente, seu considerato impedimento, si vir, & mulier copulam habeant, ultra malitiam quam ex se ejusmodi copula affert, contrahent aliā quam fortè affert impedimentum, v. g. quando vir, & mulier sunt consanguinei, si copulam habent, ultra speciem peccati fornicationis, contrahent peccatum Incestus: Unde, si antea vir, & mulier fuissent extranei, sed postea, vel votum, vel affinitas aliqua ipsi superveniret, certè quavis antea eorum copula fuisset solum fornicaria; tamen deinde sacrilega erit, vel incestuosa, & sic de similibus. Idem dic, si idem cum impedimento dirimente contrahant, & deinde commisceantur, cum enim Matrimonium illud sit nullum, remanent eadem malitiæ quæ erant antea.

4. Dixi (Quam fortè affert impedimentum) nam aliquando illam novam malitiam non affert: error v. g. in persona malitiam aliam novam afferre non solet; si enim putans, te habere copulam cum Maria libera, invenias eam fuisse Antoniam item liberam, sanè solum malitiam simplicis luxuria à te contractam esse, nemini esse dubium potest. Pari modo in impedimento Raptus: Tridentinum enim voluit, ut irritum esset Matrimonium inter Raptores, & Raptam, quamdiu rapta est in potestate Raptoris; idque voluit ob libertatem Matrimonii. Iam si Rapiens, & Rapta, communi consensu

N 2 copulam

copulam deinde habentis fornicationis, solam malitiam contrahent, quia motivum propter quod Ecclesia Matrimonium inter has personas invalidum reddidit, fuit libertas Matrimonii, quod motivum nunc non addit aliquam rationem novae malitiae supra simplicem fornicationem. Idem denique in impedimento Criminis; Ecclesia quum sancivit, ne vir & femina convenientes ad occidendum alterutrum coniugem eo animo, ut inter se Matrimonium contrahant, valide illud ineant, igitur sancivit in poenam delicti, & ad praecavendum, ne spe Matrimonii simile delictum committatur. At hoc motivum nullam novam malitiae speciem addit, &c.

5. Dicitur tertium, Praedicti, qui Matrimonium contrahunt cum impedimento dirimente quocunque, sive iure naturae, sive Ecclesiastico, inducitur, ultra nullitatem Matrimonii, peccant etiam contra illas virtutes, ratione quarum adest illud impedimentum. Si enim v. g. sint consanguinei, Matrimonium attentando faciunt contra reverentiam debitam consanguineis, dum volunt illud, quod ipsis est impossibile, & quod ob motivum talis virtutis ipsis est prohibitum. Multo magis, quia sic habent animum utendi consanguineo pro coniuge, & si impotentes sint ad prolem, habent animum peccandi contra naturam, & si coniugati, contra iustitiam, adulterium, &c. Hos tamen non peccare peccato inobedientiae, puto, cum Perez *loc. cit.* quia non quilibet transgressio praeccepti affert malitiam peculiarem contra Obedientiam, nisi, quando sit expresso animo non obediendi, vel nisi prohibitio sit facta à Superiore, ut ipsi obediatur, quae hic non adesse, supponimus.

6. De Impedimentis solum impedimentibus, Dico, quamvis cum illis valide Matrimonium incatur, peccari tamen à contrahente Matrimonio; cum illis, inquam, quatuor quae hodie durant. Nam cum primo sit contra promissionem datam Sponsae, cum secundo sit contra Votum factum Deo, cum tertio, & quarto, contra prohibitionem, quae Episcopus, vel Parochus sibi distulit, Matrimonium.

7. At inquit, Peccatum ne peccato sacrilegii, quatenus qui contrahunt cum impedimento dirimente, iniuriam faciunt Sacramento Matrimonii, quod nulliter suscipiunt.

8. Respondeo, Ita putat Coninch *d. 40. d. 2. num. 18.* Avert. *quest. 9. sect. 5.* alique, sicuti peccat quando nulliter cetera Sacramenta conficere quis attentat, ut, si quis baptizaret sine debita forma, vel materia. Certe Fideles, quando contrahunt Matrimonium cum impedimento dirimente, sciunt, sic se, non solum iterum reddere contractum civilem Matrimonii, verum etiam Sacramentum illi contractui à Christo Domino annexum.

9. Negat Sanchez *ibid. n. 1.* Perez *ibid. G. Hurt. d. 12. diff. 3. n. 11.* Dian *p. 3. tr. 4. ref. 297.* cum aliis, quia irritatio, cuius nunc dicte personae sunt causae, cadit, dumtaxat in ipsum contractum civilem; ipsi enim solum hunc contractum nullum faciunt, esto sequatur deinde, in eo actu non adesse rationem Sacramenti. Lege Perez *d. 22. sect. 5. n. 5.* G. Hurt. *d. 12. diff. 4.* Avert. *q. 19. sect. 3.* Ver. Riosus. Vtraque sententia probabilis est.

QVÆSTIO SECUNDA.

§. II. An, qui metu gravi coactus Matrimonium cum impedimento dirimente contrahit, valide contrahat, & licite?

1. Quoad primum, id est quoad Valorem convenimus omnes, eam omnino abesse ab ejusmodi Matrimonio ex gravi metu contracto: non solum ob rationem, quam infra *tr. 4. c. 6. §. 2.* dicemus, universalem, quia omne Matrimonium, etiam nullo impedimento contractum irritum est, si ex metu gravi contrahatur, modo ibidem explicando; verum etiam ex peculiari ratione ducta ab impedimentis dirimentibus.

2. Et quidem ratio peculiaris pro impedimentis iur-

naturae inditis est manifesta, nam si persona per se non sit inh. biles, Pater, v. g. est inh. biles ad contrahendum Matrimonium cum Filia, nunquid metu habet rem illam dare illis potest? At ratio peculiaris pro impedimentis q. h. iure Ecclesiastico inducitur diffinitiva, & difficultas docetur ex ea communi doctrina, quod praeccepta Ecclesiae non obligant cum tanta rigore, cum periculo magni mali, quale malum supponitur adesse, quando ex gravi metu quis Matrimonium contrahere cogitur. Quare tunc praecceptum Ecclesiae induxit tale impedimentum, non obligabit, & si quis quenter tunc nullum impedimentum erit.

3. Varias rationes fortasse minus aptas invenirentur. Doctores; illam ego, post diligentem considerationem esse puto. Quando dicimus, Ecclesiae praecceptum obligare, ubi magna est difficultas, malum periculum, sensus est, quod Fideles illa praeccepta, difficulta transgrediendo, non peccent: At non est sensus, quod illa, quae ipsa Ecclesia, immo, & Patres Sacularis legitime decernit, & vult esse talia, non sint respectu patientis gravem metum; immo enim contractus Minoris factus ex timore sine arbitrio iudicis, validus esset; quod nemo dicitur timor magni mali excusatur quidem ab observantia praeccepti, sed non propterea tollit, talem esse deum in se, qualem pronunciat legitimus Superior, quare actum, sive sponte, sive metu factum, annullat. Certe pari modo, qui cum ignorantia inculpabili impedimenti contrahit Matrimonium non peccat dimissionem ignorantiam, sed tamen invalide contrahit, *tr. 5. lib. 2. diff. 38.* & communiter ex *Cod. Insuper de sent. excommunic. & Cod. Litteras de Rescriptis*, quia ignorantia non facit personas ex inepto aptas in casu nostro.

4. Quoad secundum, an metu gravi coactus Matrimonium cum impedimento dirimente illucit? Dico, illicite quidem graviter agere, quando contrahit cum animo utendi conjugio, licet contractus, vel cum animo cohabitandi cum conjugee, cum periculo dimissionis. Pater, quia hic animus peccaminosus, & sacrilegus est. At si hic animus desit, est diligendum quoddo enim contrahis cum impedimentis iure Ecclesiastico constitutis, ne venialiter quidem peccas, quia si esset peccatum, ideo esset, quia licet contra praecceptum positum Ecclesiae veritas, ne quis contra contrahere Matrimonium cum impedimento, & praeccepta positiva Ecclesiae, ut dictum est, non obligant cum tanto periculo gravis mali, ergo, &c. Et na dicit communiter Sanchez, Coninch, G. Hurt. *loc. cit. d. 12. diff. 4.* alique.

5. At vero in eodem casu, quo dictus praevisus deest, quando ex dicto metu contrahis cum impedimentis iure naturae constitutis, v. g. cum impotente, vel Pater cum tua filia, sunt duae sententiae. Altera, quae habet G. Hurt. *d. 12. diff. 4.* sequiturque Perez *d. 12. sect. 5. num. 5.* docet se semper peccare mortaliter, (inquit) tunc contrahere, est contra jus naturale prohibens Matrimonium. Altera (quam sustinet Sanchez *loc. cit. mavim. d. 5.* sequiturque Coninch. *d. 30. num. 19.* & C. stropalaus *d. 2. de spons. p. 12. num. 3.*) docet, ne venialiter quidem, peccare, eo proflus modo quo etiam peccare, dictum est *num. praecedente* in impedimento à Ecclesia constitutis. Ratio est, quia (inquit) ex una parte tunc Matrimonium non fit valide & ex altera solus inefficax consensus satis à peccato liberatur ex capite dicti metus. Equidem hanc posteriolem sententiam probabiliorē existimo.

6. Verum urget Hurtadus, intentare id facere, quod iure naturae prohibitum est, est intrinsece malum, quod esset, v. g. intentare homicidium Innocentis. Sed intentare Matrimonium cum impedimento dirimente est intrinsece malum; ergo excusari nunquam ex gravi metu quidem mortis metu, potest.

Respondeo, Distinguendo Majorem: intentare id facere